



जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन

नागपूर जिल्हा

२००३-२००४



फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक
व
आर्थिक समालोचन

2003-2004

जिल्हा : नागपूर

जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय,
अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
नागपूर

अनुक्रमणिका
जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2003-2004

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		भाग - 1 दृष्टिक्षेपात जिल्हा	1 ते 7
		सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 20
		भाग - 2 1. क्षेत्रफळ व लोकसंख्या	
1	1.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार क्षेत्रफळ,घरे व लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक वाढ	3
3	1.3	1991च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण	11
4	1.4	2001 च्या जनगणनेनुसार लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	13
5	1.5(अ)	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणाऱ्यांची संख्या	15
6	1.5(ब)	1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यत काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी	19
7	1.6(अ)	लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	20
8	1.6(ब)	लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण जनगणना 1991	21
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जात व जमातीकरिता आकडेवारी	22
10	1.8	भिती,छपरे यासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण	24
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण/नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण	25
12	1.10	जनगणना घरे आणि तलांचा वापर	26
13	1.11	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - चालु किंमतीनुसार	27
14	1.12	क्षेत्रवार जिल्हा उत्पन्न व दरडोई उत्पन्न - स्थिर (1993-94) किंमतीनुसार	28
		2. हवामान	
15	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	29

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		3. कृषी	
16	3.1	जमीनचा वापर	34
17	3.2	तहसिलदार निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र	36
18	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन	44
19	3.4	विविध साधनांनी ओलीताखाली असलेले तालुकावार क्षेत्र	45
20	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलीताचे तालुकावार क्षेत्र	46
21	3.6(अ)	तालुकावार सिंचन विहीरी आणि इतर विहीरी	51
22	3.6(ब)	तालुकावार कुपनलीका, हातपंप चालु असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपाची संख्या	52
23	3.7	विहीरी खेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे	53
24	3.8	मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे भिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे	55
25	3.9	वहित धारण जमीनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ, ओलीता खाली असलेली वहितधारण जमीन आणि ओलीताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमीनीची संख्या (1990-91)	59
26	3.10	कृषी विषयक अवजारे कृषी गणना 1997	63
27	3.11	दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती	64
		4. पशुसंवर्धन	
28	4.1	तहसिलदार पशुधन (1997 च्या पशुगणनेप्रमाणे)	67
29	4.2	जिल्हयातील पशुवैद्यकीय संख्यांची तालुकावार संख्या	74
30	4.3	रोगांच्या प्रकारानुसार पशुच्या मृत्युची संख्या	76
31	4.3(अ)	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्य	77
32	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या	78
33	4.5	जिल्हयातील वनक्षेत्र	79
34	4.6	जिल्हयातील मुल्य व गौण वनउत्पादने	80
35	4.7	जिल्हयातील भूजल मत्स्यव्यवसाय	81
36	4.8	जिल्हयातील सागरी मत्स्यव्यवसाय	

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
2	3	4
	5.रोजगार उद्योग,खनिकर्म व वीज	
37	5.1 कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या	82
38	5.2 चालु कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गिकरण	88
39	5.3 कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालु असलेल्या कारखान्यांचे वर्गिकरण	92
40	5.4 उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी)	96
41	5.5 रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रातील आकडेवारी	100
42	5.6 व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	102
43	5.7 जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 2002)	103
44	5.8 निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार	104
45	5.9 विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	105
46	•5.10 विजेचा वापर	106
47	5.11 कृषी व बिगर कृषी उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	107
48	5.12 प्रमुख उद्योग गटानुसार (कृषी व बिगर कृषी उद्योग) उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	108
49	5.13 महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	109
50	5.14 महत्वाच्या उद्योग गटानुसार कृषी व बिगर कृषी आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	110
51	5.15 बिगर कृषी सहकारी आस्थापना (सर्व गट एकत्र) (आर्थिक गणना 1998)	111
52	5.16 उद्योग गटानुसार सहकारी औद्योगिक संस्था व रोजगार यांची संख्या - (आर्थिक गणना 1998)	112
53	5.17(अ) वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान	113
54	5.17(ब) गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	114
55	5.18(अ) घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	115
56	5.18(ब) घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान संख्या (आर्थिक गणना 1998)	116
57	5.19(अ) सामुहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगाची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	117

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
58	5.19(ब)	सामुहिक,सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	118
59	5.20(अ)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	119
60	5.20(ब)	सर्व उद्योग गट मिळून एकूण उद्योग गटामधील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	120
6.सहकार			
61	6.1	विविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	121
62	6.2	जिल्हयातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती	122
63	6.3	जिल्हयातील सहकारी संस्थाची लेखा परीक्षण वर्गाप्रमाणे वर्गवारी	123
64	6.4	जिल्हयातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्य	124
65	6.5	जिल्हयातील प्राथमिक कृषी सहकारी संस्थाचे कार्य	125
66	6.6	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थाचे कार्य	--
67	6.7	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थाचे कार्य	128
68	6.8	जिल्हयातील प्राथमिक-कृषी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	131
69	6.9	जिल्हयातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे-	--
70	6.10	जिल्हयातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	132
71	6.11	जिल्हयातील विगर कृषी सहकारी पतसंस्थांचे कार्य	133
72	6.12	जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थाचे कार्य	134
73	6.13	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थाचे कार्य	137
74	6.14	जिल्हयातील उत्पादन संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्याचा तपशिल	138
75	6.15	जिल्हयातील नियंत्रित बाजारपेठांची माहिती	139
76	6.16	जिल्हयातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	147
7.वैद्यकीय व आरोग्य सेवा			
77	7.1	सार्वजनिक व अर्थ सहाय्यीत संस्थामार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती	148
78	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूची संख्या	150
79	7.3	विविध कारणानुसार मृत्यूची संख्या	152
80	7.4	माता बाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी	153
81	7.5	जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्राची संख्या	154

अ.क्र.	तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
1	2	3	4
		8. शिक्षण	
82	8.1	2001 च्या जनगणनेनुसार तालुकावार साक्षरता	155
83	8.2	शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या	156
84	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	157
85	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था	158
86	8.5	आर्थिक दृष्ट्या मागसलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती	159
87	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	160
88	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालय) तांत्रिक शाळा (आठवी ते बारावी)	161
89	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम	--
90	8.9	शिक्षकाकरिता प्रशिक्षण संस्था	162
91	8.10	तालुकावार शारीरिक शिक्षण महाविद्यालये, क्रिडांगणे, क्रिडा संस्था आणि क्रिडा शिष्यवृत्तीधारक इत्यादी माहिती	163
		9. वाहतूक व दळणवळण	
92	9.1(अ)	रेल्वे मार्गाची लांबी	164
93	9.1(ब)	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी	165
94	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	166
95	9.3	वापरात असलेली मोटर वाहनांची संख्या	167
96	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक	168
97	9.5	महत्वाच्या रस्त्यांवरील वाहतूक गणना	169
98	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा यांची आकडेवारी	181
		10. स्थानिक संस्था	
99	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	182
100	10.2	ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च	183
101	10.3	जिल्हापरिषदेचे बाबवार उत्पन्न व खर्च	186
102	10.4	महानगरपालिका कटकमंडळे व महानगरपालिकांची उत्पन्न व खर्च	188

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
2	3	4
	11. नियोजन	
103	11.1 विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनाअंतर्गत खर्च	190
104	11.2 योजनेखालील महत्वाची भौतिक साध्ने	192
105	11.3 रोजगार हमी योजना	201
106	11.4 रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	202
107	11.5 पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाई संबंधी केलेल्या उपायायोजना	203
108	11.6 संकरीत व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	205
109	11.7 जिल्हयातील रासायनिक खताचे वाटप	212
110	11.8 जिल्हयातील साखर कारखाने गळीत हंगामाकरिता	213
111	11.9 दुध संस्थांची संख्या	214
112	11.10 अवर्षण प्रवण कार्यक्रमांची पगती दर्शविणारा तक्ता	215
113	11.11 जिल्हयातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती व त्यावरील तरतूद व खर्च	216
114	11.12 वीस कलमी कार्यक्रम	218
115	11.13 विशेष घटक योजना	219
116	11.14 जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम	220
	12. किंमती व निर्देशांक	
117	12.1 जिल्हयातील निव्वळ शेतीमालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	222
118	12.2 जिल्हयातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तुंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती	224
119	12.3 महत्वाच्या ग्राहक किंमतीचे निर्देशांक	230

तक्ता क्र.	विषय	पृष्ठ क्र.
2	3	4
13. न्याय व प्रशासन		
120	13.1 जिल्हयातील पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची एकूण संख्या	231
121	13.2 जिल्हयातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी	232
122	13.3 तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	233
123	13.4 तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	234
124	13.5 दिवाणी व फौजदारी न्यालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे	235
14. बँकींग व विमा		
125	14.1 जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकाची संख्या, ठेवी व कर्जे	236
126	14.2 जिल्हयातील चालू असलेल्या संयुक्त भांडवलाची संख्या	237
127	14.3 उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम	237
15. संकिर्ण		
128	15.1 जिल्हयातील चित्रपट गृहाविषयी आकडेवारी	238
129	15.2 गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या	239
130	15.3 तहसिल निहाय गोळा केलेला जमीन महसुल	240
131	15.4 मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके	241
132	15.5 स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदुळ, गहू व साखर	243
133	15.6 जिल्हयातील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक संबंधी आकडेवारी	244
134	15.7 जिल्हयातील अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्रामगृहाची तालुका निहाय यादी	248
135	15.8 निवडक निर्देशांकाचे कल	250

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन 2003-2004

दृष्टिक्षेपात जिल्हा - नागपूर

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(एक)	<u>प्र.दृष्टिक रचना</u>			
	अ) भौगोलिक स्थान		0	0
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	20.35 ते 21.44	16.4 ते 22.1
			0	0
	2) पूर्व रेखांश	अंश	78.15 ते 79.40	72.6 ते 80.9
	ब) हवामान			
	तापमान		1998	2001-2002
	1) किमान	डिग्री सेल्सीअस	6.6	5.6
	2) कमाल	डिग्री सेल्सीअस	46.8	45.9
	3) पर्जन्य (सरासरी)	मि.मि.	870.2(2002)	1628.00(1998)
	क) प्रशासकिय विभाग(2003-2004)			
	1) तहसिल	संख्या	14	353
	2) पंचायत समित्या	संख्या	13	349
	3) टंचाई ग्रस्त तालुके	संख्या	1	उ.ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प	संख्या	1	उ.ना.
	5) शहरे	संख्या	29	378
	6) गावे (एकूण) 2001प्रमाणे	संख्या	1874	43711
	1) निर्जन	संख्या	312	2616
	2) वस्ती असलेली	संख्या	1562	41095
	7) क्षेत्रफळ	चौ.कि.मी.	9892	307583
(दोन)	<u>प्रशासकिय संस्था (2003-2004)</u>			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	13	349
	2) महानगरपालिका	संख्या	1	22
	3) नगरपरिषदा	संख्या	10	222
	4) कटक मडळे	संख्या	1	7
	5) ग्रामपंचायती	संख्या	778	27949

1 वस्ती नसलेली गावे धरुन

(0) नगर पंचायतीसह

अ.क्र. 1	वाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	6) पोलीस ठाणी	संख्या	58	926 (31डिसे.2002)
	7) पोलीस आजूट पॉस्ट	संख्या	141	1769 (31डिसे.2001)
(तीन)	लोकसंख्या 2001 प्रमाणे			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	1444	55778
	2) नागरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	2607	41101
	3) एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	4051	96879
	4) अनुसुचित जातीची लोकसंख्या(2001)	आकडे हजारात	619	9882
	5) अनुसुचित जातीच्या लोकसंख्या 2001 ची एकूण लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	18.84	10.2
	6) अनुसुचित जमातीची लोकसंख्या(2001)	आकडे हजारात	458	8577
	7) अनुसुचित जमातीच्या लोक संख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी(2001)	टक्केवारी	13.92	8.85
	8) पुरुष (2001)	आकडे हजारात	2095	50401
	9) स्त्रिया	आकडे हजारात	1956	46478
	10) स्त्रि - पुरुष प्रमाण	1000 पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण	934	922
	11) घनता (2001)	दर चौरस कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	331	315
	12) साक्षरतेचे प्रमाण (2001)			
	1) एकूण	टक्केवारी	84.18	76.9
	2) पुरुष	टक्केवारी	90.25	86
	3) स्त्रिया	टक्केवारी	77.65	67
(चार)	4) राज्यामध्ये जिल्हयांचा क्रमांक कृषि (अस्थायी)	संख्या	(2000-2001)	(2002-2003)
	1) भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	986	30758
	2) जंगलव्याप्त क्षेत्र	हजार हेक्टर	135	5214
	त्याची भौगोलिक क्षेत्राची टक्केवारी	टक्केवारी	13.69	16.95
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ) बिगर शेती वापराखालील जमीन	हजार हेक्टर	61	1380
	ब) पडीत आणि लागवडीलायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	45	1720
	क) एकूण (अ ब)	हजार हेक्टर	106	3100

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	4) प्रदीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन			
	1) कायम गुरे चरण आणि इतर	हजार हेक्टर	53	1249
	2) झाडे झुडपाखालील जमीन	हजार हेक्टर	19	247
	3) लागवडीयोग्य परंतु पड जमीन	हजार हेक्टर	51	915
	5) प्रदीत जमीन			
	1) चालु पड	हजार हेक्टर	36	1255
	2) इतर पड	हजार हेक्टर	34	1200
	6) पिकाखालील जमीन			
	1) पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	518	17579
	2) दुस्रीटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	91	4808
	3) एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	609	22387
	7) ओलित क्षेत्र			
	1) निव्वळ ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	93	2971
	2) एकूण ओलित क्षेत्र	हजार हेक्टर	213	3668
	8) महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र (अन्नधान्य)	हजार हेक्टर	287	12004
	9) वहित धारण जमीन (अंतिम) (1990-91)			
	1) 2 हेक्टरपेक्षा कमी	हजार हेक्टर	114	7442
	2) 2 ते 10 हेक्टर	हजार हेक्टर	97	3095
	3) 10 हेक्टरपेक्षा जास्त	हजार हेक्टर	4	116
	10) जमीन महसूल वसुली (2003-2004) (सुधारित)	लाख रुपये	205	18850
				(एकजित)
	11) जिल्हा परिषदांचा उपकर	हजार रुपये	5763	उ.ना.
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर		622	उ.ना.
(पाच)	पशुसंवर्धन (पशुगणना) (1997)			
	1) एकूण पशुधान	संख्या हजारात	1098	39638
	2) गायी व बैल	संख्या हजारात	639	18071
	3) म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	98	6073
	4) मॅढया व शेंळया	संख्या हजारात	345	14802
	5) कॉबडया व बदके	संख्या हजारात	691	35392

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(सहा)	सहकार (2003-2004)			
	1) सहकारी संस्था	संख्या	4309	178854
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	580	21000
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थांची सभासद संख्या	संख्या हजारात	210	11692
	4) सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	224	26259
	5) प्राथमिक कृषि पत संस्थांनी दिलेली कर्जे	रुपये कोटीत	55.72	3769
(सात)	जलसिंचन अखेरपर्यंत पुर्ण झालेले पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभक्षेत्र		(6/2003अखेर)	(6/2004अखेर)
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	1	32
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	15	178
	1 व 2 चे लाभक्षेत्र	हजार हेक्टर	252	उ.ना.
	3) लघु प्रकल्प (राज्यक्षेत्र) लाभक्षेत्र	संख्या हजार हेक्टर	54 18	2239 उ.ना.
	4) सिंचन विहीरीखाली भिजणार क्षेत्र	हजार हेक्टर	45	1931
(आठ)	उद्योग		2002	2003
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	1788	34272
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या (उत्पादन चालू कारखाने)	संख्या	1556	28816
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या (2002-2003)	संख्या	2	202 (2003-2004)
	4) सहकारी साखर कारखान्यातील उत्पादन (2002-2003)	हजार मे.टन	2	3200
	5) सर्व स्तुत गिरण्यांची संख्या (2003-2004)	संख्या	7	201
(नऊ)	बीज		(31.3.2003)	(31.3.1998)
	1) बीजपुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	1903	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1874	उ.ना.

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	3) बीज पुरवठा केलेले पंप संच (मार्च, 2004 अखेरपर्यंत)	संख्या '000'	62	2274
(दहा)	4) बसविण्यात आलेले गोबरगॅस संयंत्रे सार्वजनिक आरोग्य (2003-2004)	संख्या	14475	उ.ना.
	1) रुग्णालय	संख्या	24	945
	2) दवाखाने (प्रा.आं.केंद्र म्हणून श्रेणी वाढीमुळे संख्येत घट)	संख्या	124	2019
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	48	1807
(अकरा)	4) प्राथमिक आरोग्य पथके (अस्थायी) शिक्षण	संख्या	-	177
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2462	67291
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	471	11689
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	13	322
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	36	36
(बारा)	माध्यमिक शिक्षण 2002-2003		(2002-2003)	(2003-2004)
	1) दुय्यम शाळा	संख्या	741	17985
	2) शाळेतील एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	439	10122
	3) शाळेतील शिक्षण	संख्या हजारात	13	273
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	34	37
(तेरा)	उच्च शिक्षण			(2003-2004)
	1) संस्था	संख्या	99	1878
	2) एकूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	82	1111
(चौदा)	अ) प्रौढ शिक्षण (2003-2004)			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	उ.ना.	उ.ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती (साक्षर)	संख्या हजारात	उ.ना.	5310

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
	ब) तांत्रिक व व्यावसायिक शिक्षण		(2002-2003)	(2003-2004)
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	40	598
	1) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	347
	2) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	25	251
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा प्रवेश क्षमता	संख्या	5672	92580
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	13 4230	151 46869
	4) पदवीका व अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था व त्याची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	9 3000	165 40775
	5) व्यवसाय शिक्षण संस्था (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट) व त्याची प्रवेश क्षमता	संख्या संख्या हजारात	94 10	उ.ना. उ.ना.
(वंधरा)	परिवहन आणि दळणवळण (मार्च, 2004 अखेर)			
	1) एकूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि.मी.	381	5497
	2) रस्त्यांनी जोडलेली गांवे			
	अ) बारमाही	संख्या	739	37932
	ब) हंगामी	संख्या	493	1715
	3) एकूण रस्त्यांची लांबी (गृष्टीकित) 31 मार्च 2001	कि.मी.	9468	226992
	4) राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि.मी.	346	4225
	5) राज्य महामार्गांची लांबी	कि.मी.	920	33633
	6) महत्वाच्या जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1011	48220
	7) इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	1446	44321
	8) ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि.मी.	3484	96593

अ.क्र. 1	बाब 2	परिमाण 3	जिल्हा नागपूर 4	महाराष्ट्र राज्य 5
(सोळा)	एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम 1) दारिद्र रेषेखालील कुटुंबे 1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना	संख्या लाखात	1.09	38.19
(सतरा)	1) स्वरोजगारांची संख्या (2003-2004) रोजगार निर्मिती (2002-2003) अ) रोजगार हमी योजना	संख्या मनुष्य दिवस लाखात	327 1.93	60659 1853.21
(अठरा)	ब) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना (2003-2004 अखेर) आदिवासी कल्याणकारी योजना आदिवासीकरिता आश्रमशाळा विद्यार्थी	मनुष्य दिवस लाखात संख्या संख्या	11.33 (2002-2003) 8 2520	630.96 मार्च-2004 1086 364136
(एकोणव)	मागासवर्गीयासाठी कल्याणकारी योजना अ) मागासवर्गीयासाठी वसतीगृहे ब) वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी	संख्या संख्या	(2002-2003) 9 825	(2003-2004) 271 22828
(वीस)	जिल्हा नियोजन (2003-2004) 1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद 2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रुपये कोटीत रुपये कोटीत	27 0.56	318796 427.14
(एकेवीस)	नागरी पुरवठा (2003-2004) 1) रास्त भावाची दुकाने 2) पुरविलेला एकूण साठा(डिसे.2003अखेर) अ) गहू ब) तांदुळ 3) शासकिय गोदामे (30.6.2003) 4) साठविण्याची क्षमता (30.6.2003)	संख्या हजार टन हजार टन संख्या मे.टन लाख टनात	1882 61 36 13 1.54	49921 4834 2611 1008 5.83

टिप - 1) उ.ना. उपलब्ध नाही.

आधार 1) अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

2) जिल्हा सांख्यिकी कार्यालय, नागपूर.